

Vai valsts obligātā veselības apdrošināšana var glābt veselības aprūpi Latvijā?

Prezentāciju sagatavoja

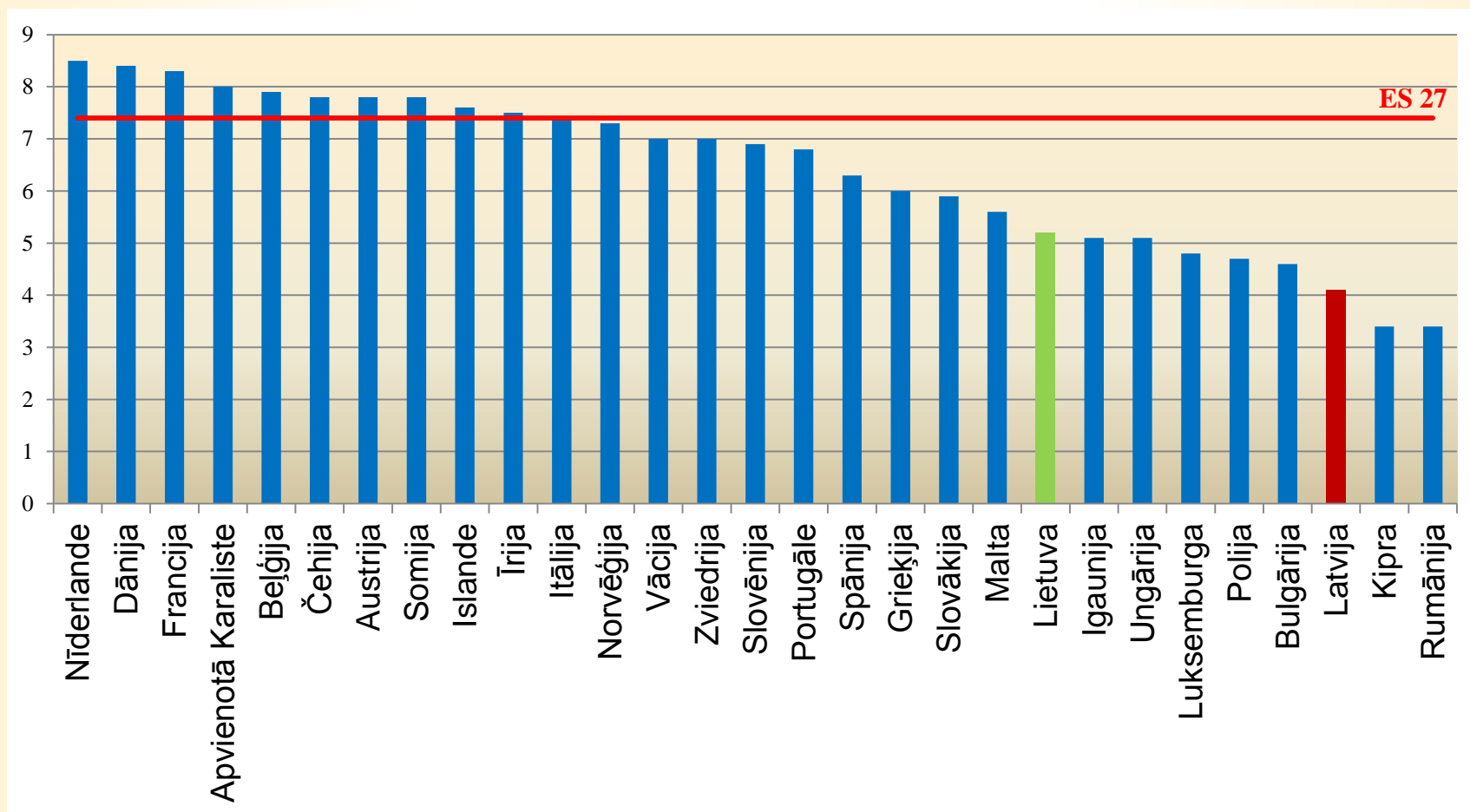
Dr. med. Romualds Ražuks

Saeimas Sabiedrības veselības apakškomisijas vadītājs

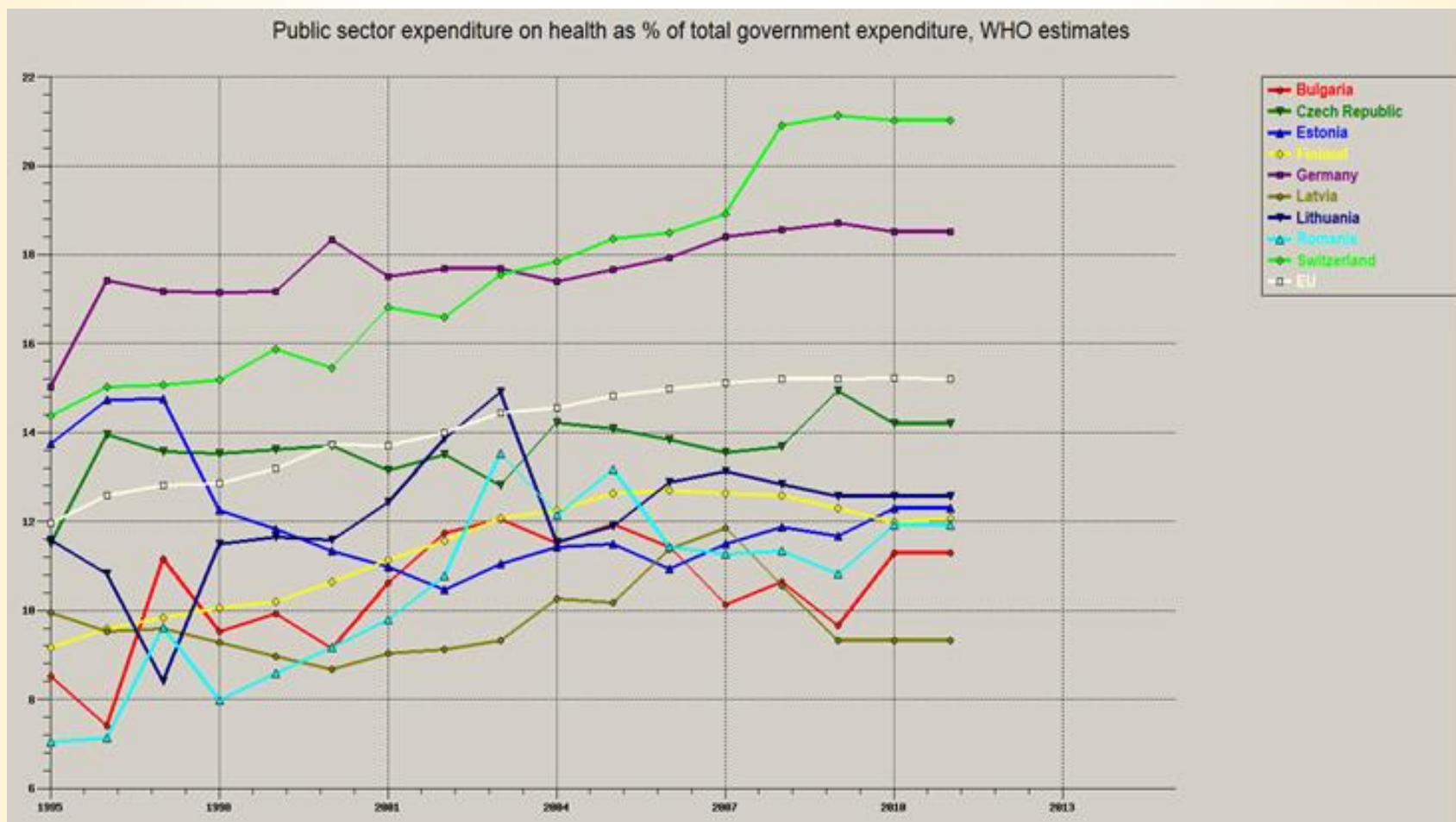
LU MF pasniedzējs

Vispārējās valdības izdevumi veselības funkcijām Eiropā, % no IKP

Salīdzinošie rādītāji

Kur dabūt papildu naudu veselībai?

Atbilde – Obligātā valsts veselības apdrošināšana

- Universāla – maksā visi, par tiem, kuri nevar, maksā valsts;
- Taisnīga – iemaksas atkarīgas no ienākumiem;
- Solidāra – piesaiste sistēmai nav atkarīga no iemaksu lieluma un apdrošināšanas stāža.

Izcilais latviešu ārsts un viens no Trešās Atmodas ideologiem profesors **Ilmārs Lazovskis** savā runā Latvijas Tautas frontes 1.kongresā 1988. gada 8. oktobrī šādi atbildēja uz jautājumu, kāda sistēma varētu izbeigt hronisku nabadzību veselības aprūpē: “Ievērojot agrāko gadu labo pieredzi, par tādu jāuzskata apdrošināšanas medicīna, ko Latvija sauca par slimokašu sistēmu”.

Veselības ministrs Āris Auders
2002. gadā sola ieviest veselības
apdrošināšanu 6 mēnešu laikā.

11.Saeimas laikā ieņēma Veselības ministres amatu, virzīja Veselības aprūpes finansēšanas likumu, kurš netika līdz 2. lasījumam.

M. Kučinskā valdības deklarācija

128. Izstrādāsim obligātas veselības apdrošināšanas sistēmas modeli, nosakot veselības obligāto iemaksu bāzes avotu un likmes apmēru.

129. Pārskatīsim veselības aprūpes pakalpojumu tarifus un samaksas nosacījumus, nosakot valsts apmaksāto pakalpojumu grozu. Pēc Latvijas nodokļu sistēmas izvērtējuma izskatīsim iespēju palielināt veselības nozares finansējuma proporciju no IKP.

Obligātās veselības apdrošināšanas maksājumi Eiropas valstīs % no bruto algas

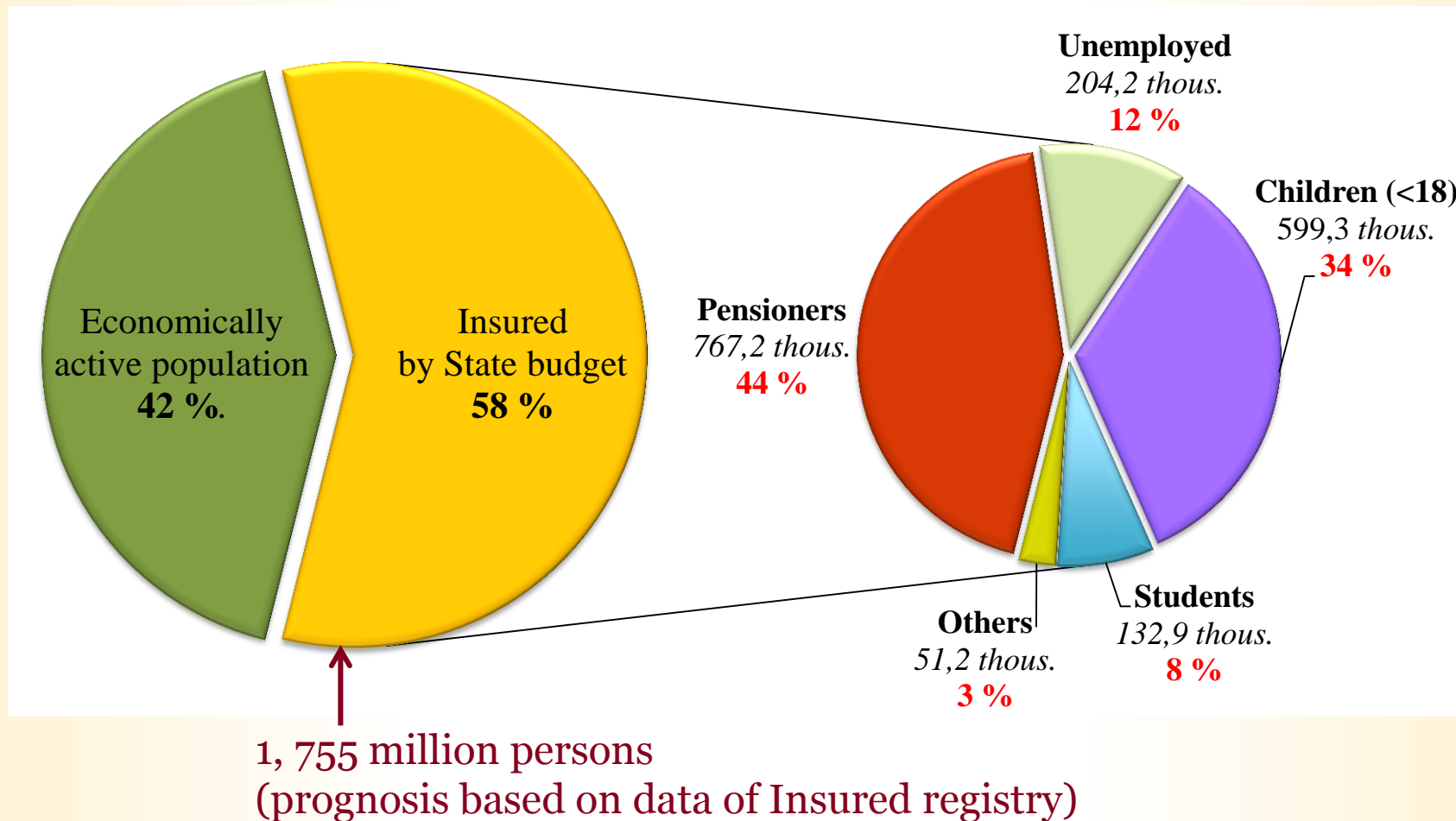
Country	Contribution as % of brutto salary	Who pays	
		Employer	Employee
Croatia	16	8	8
Bosnia & Herzegovina	15	7,5	7,5
Germany	14,9	7,0	7,9
Slovakia	14	10	4
France	13,55	12,8	0,75
Czech Republic	13,5	9	4,5
Estonia	13*	13	0
Slovenia	12,92	6,56	6,36
Cyprus	12,6	6,3	6,3
Romania	10,7	5,2	5,5
Lithuania	9	3	6
Poland	9	0	9
Hungary	8,5	4	4,5
Bulgaria	8	60%	40%
Austria	7,5	3,55-3,75	3,6-3,95
Netherlands	6,9	-	6,9

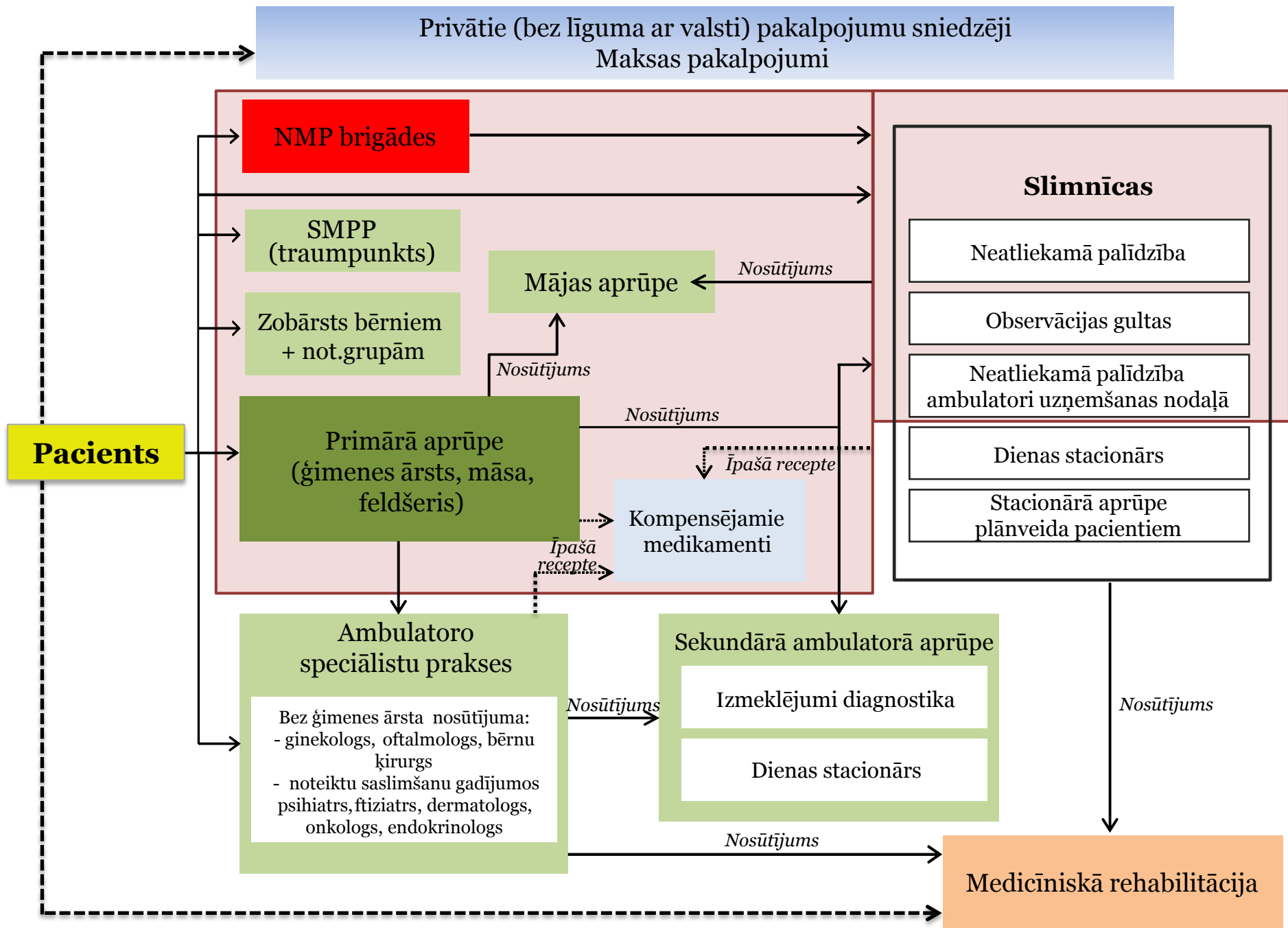
Pakalpojumu grozi

Pamatpakalpojumi
(NMP + noteiktas
diagnozes +
medikamenti)
(pienākas visiem
LR rezidentiem)
~ 55%
(332 mlj.)

Apdrošināšanas
pakalpojumi
(visa plānveida aprūpe)
Pienākas visiem
apdrošinātajiem
~45%
(280 mlj.)

Obligātā valsts veselības apdrošināšana Lietuvā 2013.gadā

Kādiem ir jābūt veselības aprūpes izdevumiem Latvijā 2016.gadā?

- Veselības m-jas aprēķins: 1,343 mlrd EUR
- Realitāte: 0,714 mlrd EUR
- Iztrūkums: 0,679 mlrd EUR
- Kopā ar ES fondiem: 0,780 mlrd EUR
- Veselības budžets Igaunijā: 0,953 mlrd EUR
- Veselības budžets Lietuvā: 1,440 mlrd EUR
- Jābūt Lietuvas līmenī: 1,106 mlrd EUR
- Vajag sameklēt vismaz: 0,2-0,3 mlrd EUR

Ko var sadalīt katru gadu?

- Pēc finanšu ministres vadītās darba grupas budžeta sagatavošanai diskusijām par atbalstāmajām jaunajām politikas iniciatīvām (JPI) un citiem prioritārajiem pasākumiem tika sagatavoti priekšlikumi atbalstīt finansējumu:
 - 102,6 miljonu eiro apmērā 2017.gadam,
 - 115,5 miljonu eiro apmērā 2018. gadam,
 - 111,9 miljonu eiro apmērā 2019. gadam.

Obligātās apdrošināšanas veselības iemaksas

- Strādājošo skaits: 884,1 tūkst. (CSP 2015)
- Vidēja alga: 818 EUR
- 9% no bruto algas (74 EUR/mēn.) dotu:
$$818 \text{ EUR} \times 9 : 100 \times 884100 \times 12 = 781\,000\,000 \text{ EUR}$$
- 3% no bruto algas (25 EUR/mēn.) dotu:
$$818 \text{ EUR} \times 3 : 100 \times 884100 \times 12 = 260\,350\,000 \text{ EUR}$$

Nodokļu pārdale

- Sociālais nodoklis 1 % – 70 mln EUR
- Iedzīvotāju IN 1% – 66 mln EUR
- PVN 1% – 110 mln EUR

Vai:

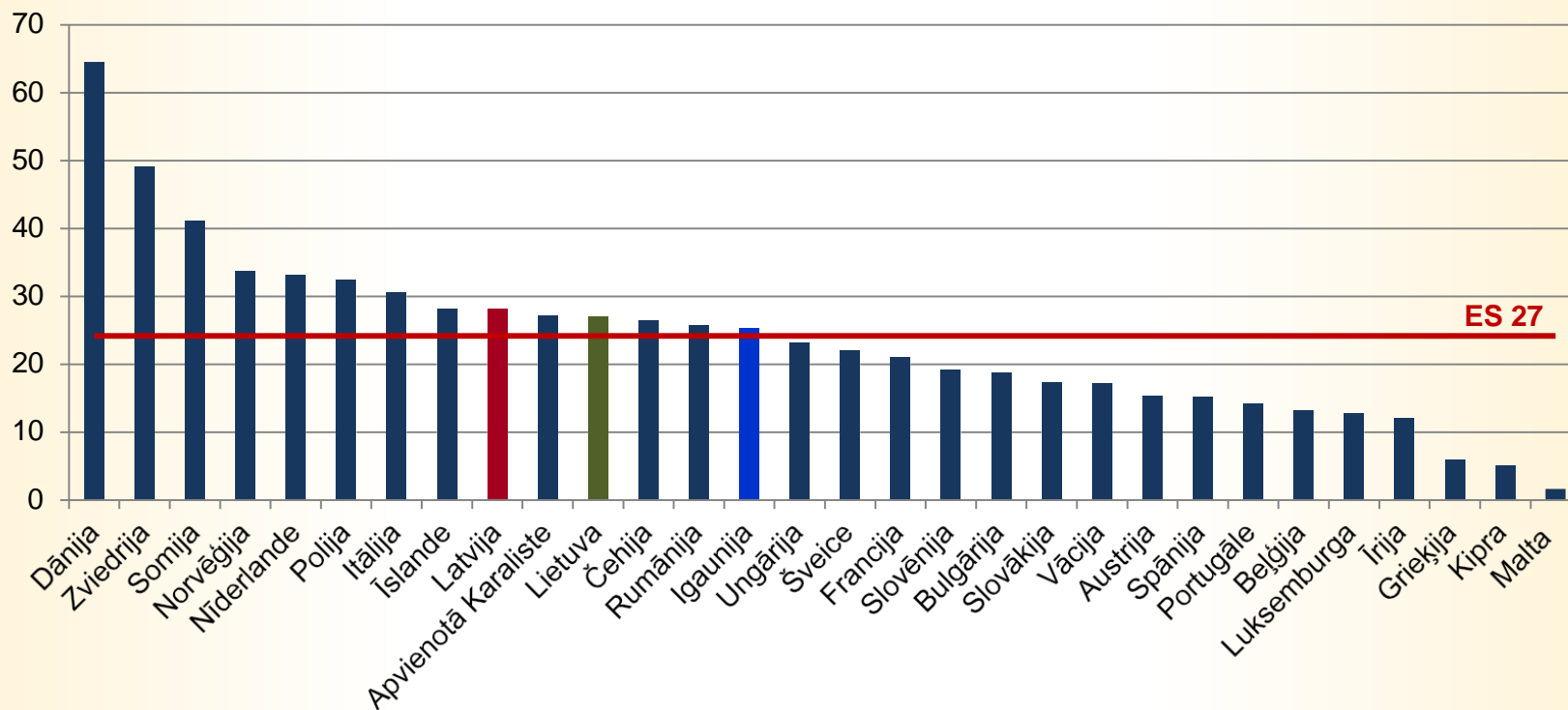
- Vienotība 33,3%
- NA 33,3% kopā – 200 mln EUR
- ZZS 33,3%

Veselības aprūpes reforma – visas valdības atbildībā

General Expenditures on Local Governments, Europe

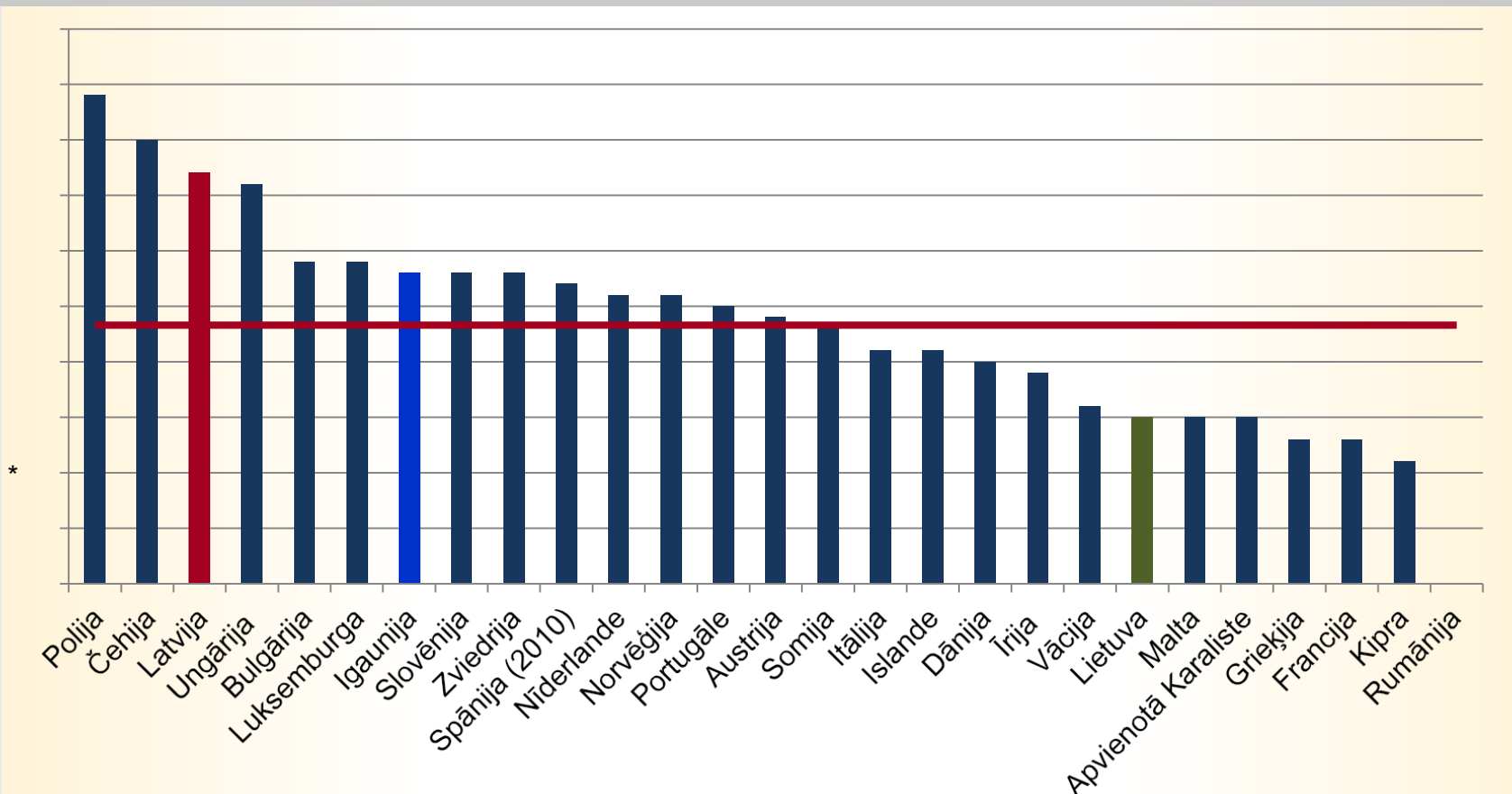

%, (2011)

Data: Eurostat

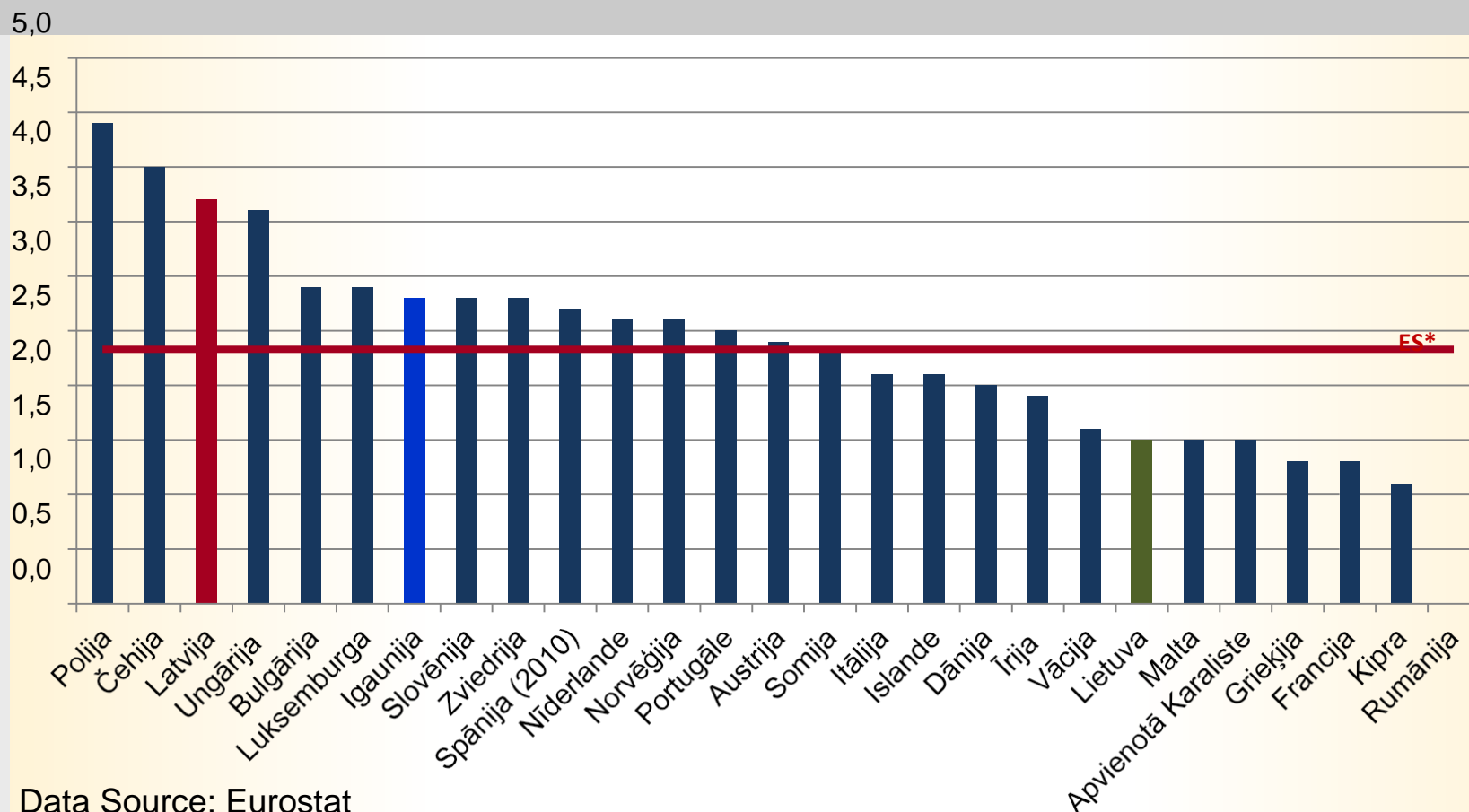
General Expenditures on All Kinds of Transportation, 2011, % of GDP

General Expenditures on Culture, Religion, Recreation

Izdevumi atbilstoši valdības funkciju klasifikācijai 2011.gadā, % no IKP

Data Source: Eurostat

*

Pozīcija “pret”

- Neizlēmību Veselības nozares glābšanā.
- Nodokļu sloga palielināšanu.
- Jauna, “Veselības” nodokļa ieviešanu.

Pozīcija “par”

- Valsts obligātās veselības apdrošināšanas ieviešanu – vienīgo reālo alternatīvu nozares ilgtspējīgai attīstībai.
- Nodokļu pārdali par labu veselības aprūpes finansēšanai.
- Partiju gatavību no savas atbildības jomas – labklājības novirzīt 1% veselībai.
- Koalīcijas partneru solidāro atbildību par veselības aprūpes finansēšanas reformu.

21.02.2017

“Rīta Panorāmā”:

“Veselībai 2018 gadā
nepieciešams paredzēt
100-200 miljonus..”

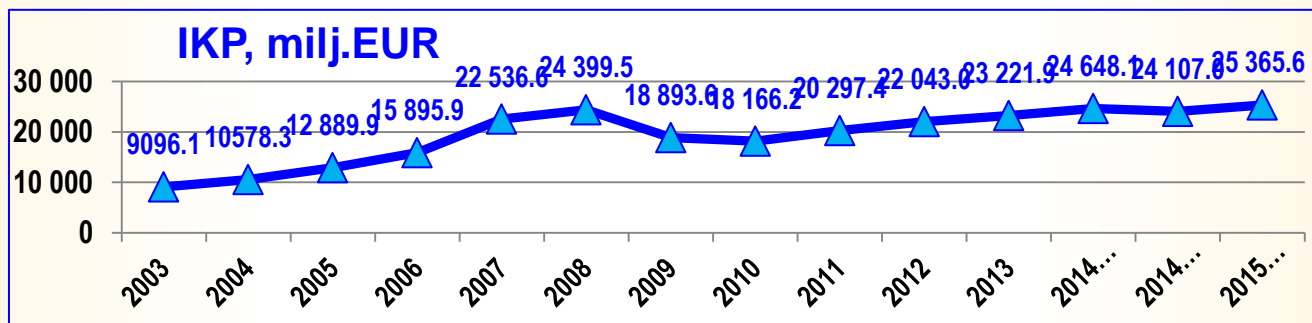
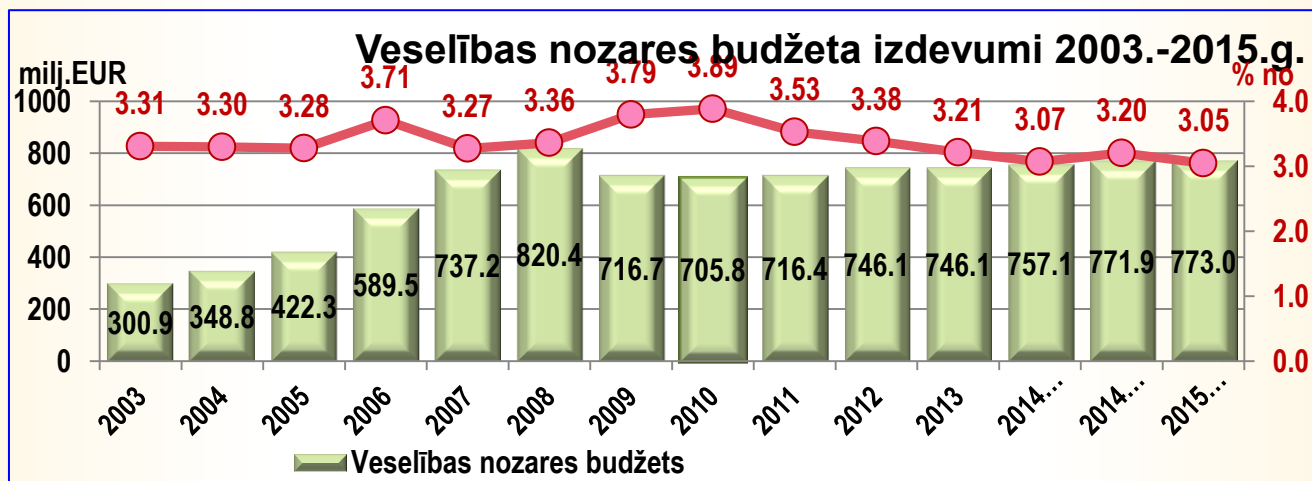
“...Konkrētais modelis tiks
saistīts ar sociālajām
iemaksām. Veselības
apdrošināšana tiks saistīta
ar sociālajām iemaksām,
lai varētu redzēt”.

Gundars Bērziņš
Veselības ministrs
2004 - 2007

Veselības finansējums
būtiski auga katru
gadu

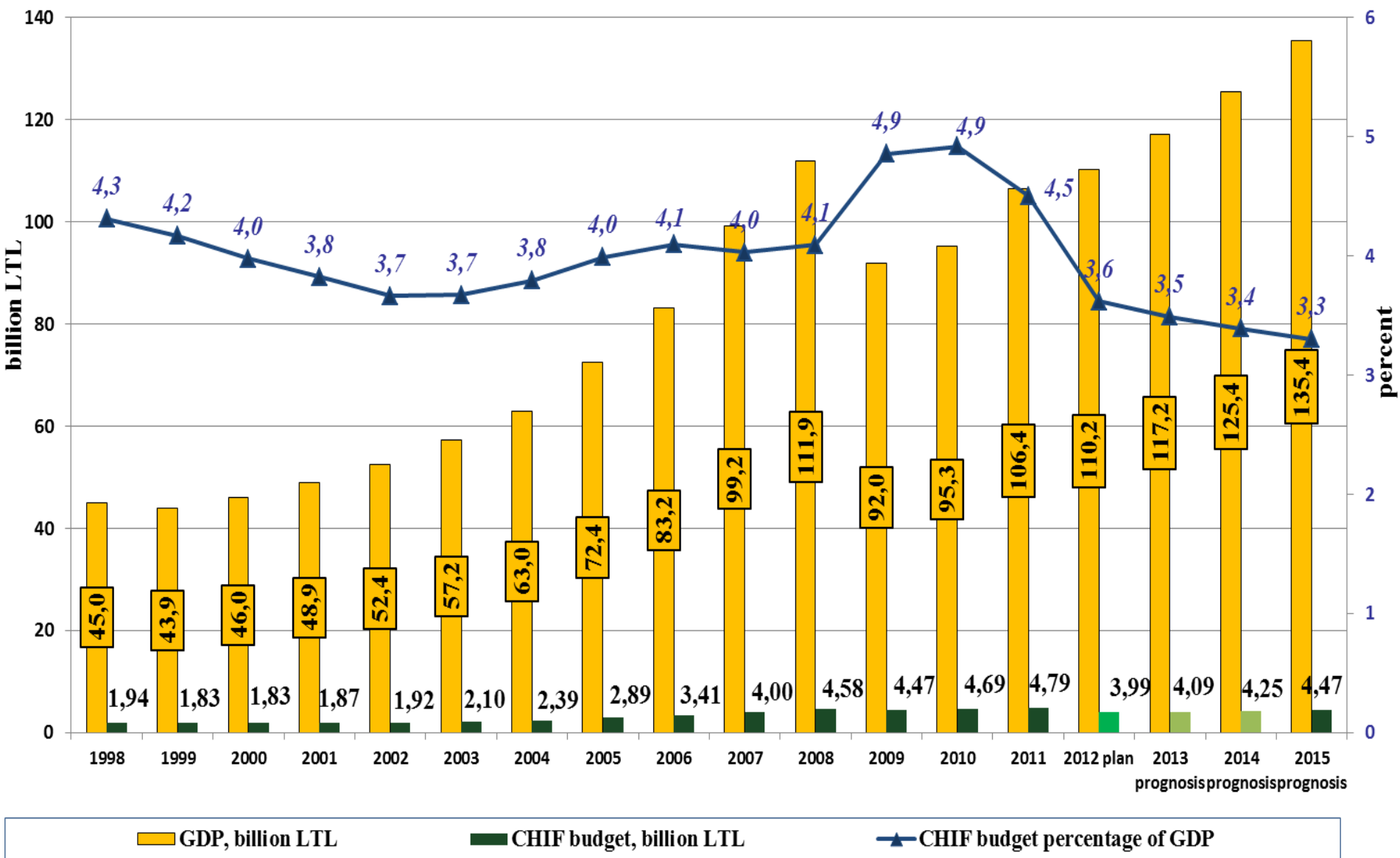

Budget of Healthcare % of GDP 2003-2015

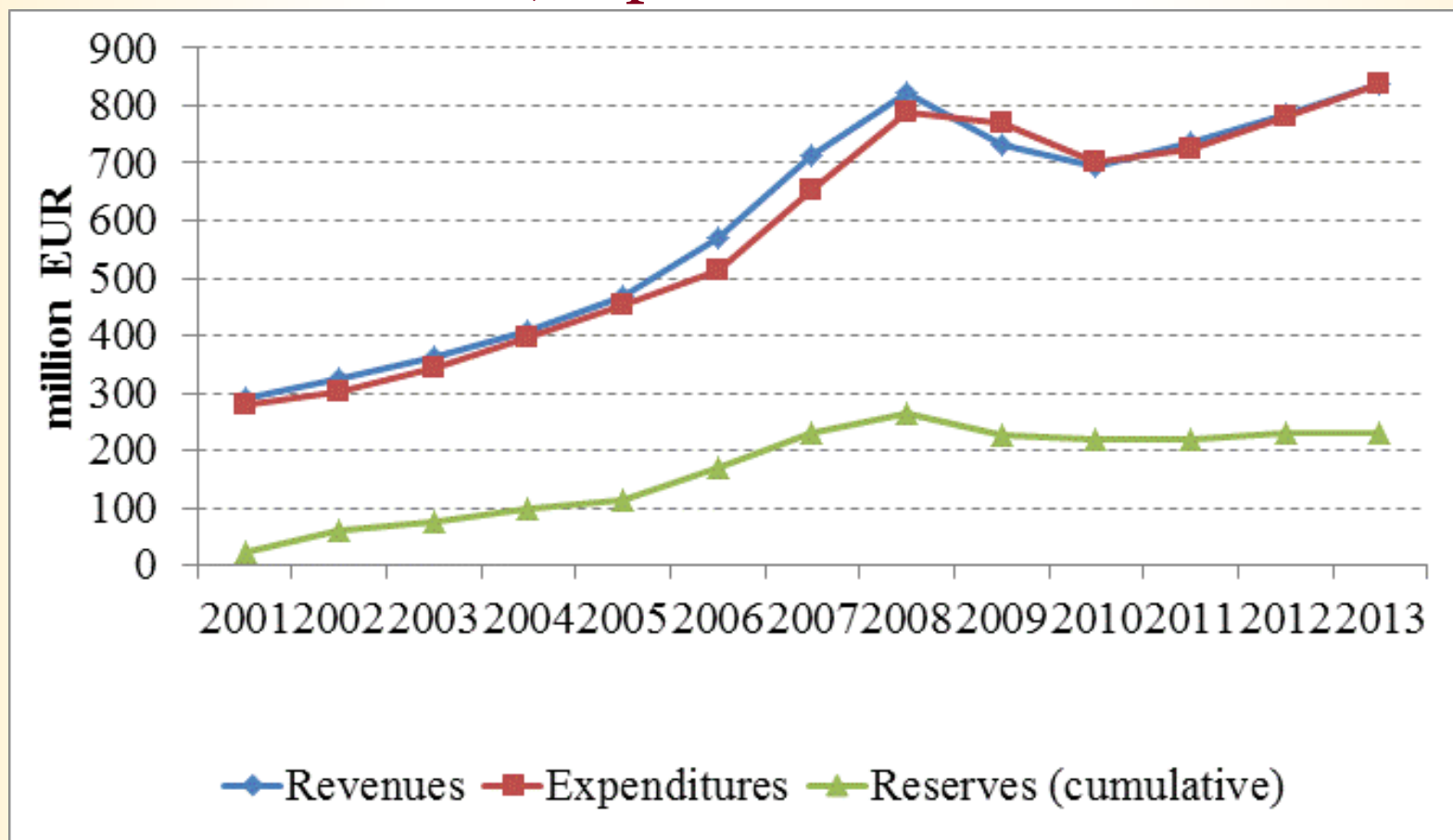

IKP dati - Finanšu ministrijas Galvenie makroekonomiskie rādītāji 03.10.2014

Dynamics of Compulsory Health Insurance Fund (CHIF) Budget and Gross Domestic Product (GDP) 1998–2015

EHIF revenues, expenditures and reserves

Source: EHIF, www.haigekassa.ee

Kas nepieciešams ilgtspējīgai veselības finansēšanas sistēmai Latvijā?

- Panākt lielāku finansējumu pārdalot nodokļus, tad:
- Izvelēties apdrošināšanas modeli, kas katru gadu neatkarīgi no politiķu grības saglabā šo pieaugumu un sedz plānveida pakalpojumus, tad:
- Paredzēt daļu apdrošināšanas ienākumu novirzīt rezervē, mazām un lielam krīzēm, tad:
- Pieņemt Veselības aprūpes finansēšanas likumu, kurš visu to nosaka.

